

**Program doradztwa
zawodowego dla klas
VII-VIII**

• Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2023 poz. 984);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2022 poz. 2230);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2023 poz. 900);
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 2245);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2019 poz. 639 z późn.zm);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591 z późn. zm);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2019 poz. 502 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U.2017 poz. 1575 z późn. zm.).

• Charakterystyka programu

Program adresowany jest do uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej. Obejmuje dwadzieścia jednostek lekcyjnych, po 10 w każdym cyklu kształcenia. Prowadzony jest na zajęciach z doradztwa zawodowego przez szkolnego doradcę zawodowego.

• Główne cele programu

- przygotowanie uczniów szkoły podstawowej do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- doradztwo zawodowe w klasach VII–VIII szkoły podstawowej, którego celem jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,

- wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych, określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu,
- współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- współpraca z przedstawicielami różnych grup zawodowych.

• **Zadania**

- udzielanie pomocy uczniom w osiągnięciu umiejętności podejmowania decyzji o wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia,
- wyzwalanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny,
- modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości (zawyżona lub zaniżona),
- pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach,
- kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu,
- kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy,
- uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy,
- wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy,
- współdziałanie z rodzicami w realizacji powyższych zadań,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej (o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół) w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.

• **Treści programowe oraz cele szczegółowe doradztwa zawodowego**

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego.

- Poznawanie własnych zasobów, między innymi zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń,

kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

- Świat zawodów i rynek pracy, między innymi poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, między innymi znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenia się przez całe życie.
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, między innymi planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- dokonuje autoprezentacji;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy.

RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji poszczególnych przedmiotów, m.in. wiedzy o społeczeństwie oraz wychowania do życia w rodzinie, co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych w tym innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej)

•Metody i formy pracy

W doradztwie zawodowym stosuje się różnorodne metody i formy pracy, które można podzielić na indywidualne i grupowe.

Metody indywidualne:

- rozmowa doradcza – indywidualne spotkania, podczas których doradca pomaga uczniowi zrozumieć jego predyspozycje zawodowe i planować karierę,

- testy i kwestionariusze – narzędzia diagnostyczne, które pomagają ocenić zainteresowania, umiejętności i cechy osobowości klienta,
- [ćwiczenia i zadania indywidualne – zadania mające na celu rozwijanie konkretnych umiejętności lub refleksję nad własnymi celami zawodowymi.](#)

Metody grupowe:

- warsztaty – zajęcia grupowe, które mogą obejmować różne tematy, takie jak planowanie kariery, rozwijanie umiejętności interpersonalnych czy radzenie sobie ze stresem,
- burza mózgów i dyskusje – metody aktywizujące, które angażują uczestników w wymianę pomysłów i wspólne rozwiązywanie problemów,
- [metoda dramy – inscenizacje i odgrywanie ról, które pomagają uczestnikom lepiej zrozumieć różne sytuacje zawodowe i rozwijać umiejętności społeczne,](#)
- [metody audiowizualne – wykorzystanie filmów edukacyjnych, zasobów internetowych i prezentacji multimedialnych do przekazywania wiedzy.](#)

Formy pracy:

- indywidualne porady – doradca pracuje z uczniem jeden na jeden, dostosowując podejście do jego potrzeb,
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów – umożliwiają uczniom i klientom poznanie specyfiki różnych profesji,
- [Wycieczki edukacyjne – organizowanie wizyt w miejscach pracy, aby uczestnicy mogli zobaczyć, jak wygląda praca w różnych zawodach.](#)

• Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- podczas wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego;
- podczas:
  - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
  - wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w bieżącej pracy z uczniami, zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych i wychowawczych;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią, np. udział w targach edukacyjnych, dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych

•Przewidywane efekty podejmowanych działań

Realizacja założonego programu doradztwa zawodowego uświadomi uczniom potrzebę rozpoznawania własnych zainteresowań i predyspozycji do wykonywania określonych zawodów. Umożliwi uczniom prawidłowy wybór kierunku dalszego kształcenia i drogi zawodowej.

W związku z powyższym, absolwent szkoły:

- dokona właściwej samooceny własnych możliwości psychofizycznych celem podjęcia prawidłowej decyzji zawodowej,
- będzie potrafił opisać różne zawody, ścieżki kształcenia i rynek pracy,
- z pomocą rodziców i nauczycieli rozwiąże problemy edukacyjno-zawodowe.

Efektem końcowym realizacji programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na rynku pracy.